

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR

EÖTVÖS KÁROLY

főszerkesztő.

szeptemberi főmunkatárs.

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 788.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 706.

Mai számunk főbb közleményei: Vezéreljük: A bukás napján. Jön a király. (A válság és megoldása.)

minden páros hónapban hol itt, hol ott kandidálják a jövő emberének. A kik folyton kandidáltak, azok voltak a bűnösök.

kezében ő volt az utolsóelőtti út-kártya a nemzet vágyainak elfojtására. Az ő gyászos bukása után lehetetlen az experimentálás, lehetetlen még egy zsákutcába belevinni a korona tekintélyét, a korona és a nemzet közötti harmóniát.

Jön a király. — A válság és megoldása. — Megvolt az utolsó fölönás is abban a tragikomédiában, amely majd a magyar történelem rövid pár szót foglal el azzal a címmel, hogy „Khuen-Héderváry hű kísérlete.”

ma hosszabb pihenéstés után újra megnyitkozott abban az elhatározásban, hogy a felség Budán intőzi el a magyar válságot, — ez biztatja a magyar nemzetet azzal, hogy a válság megoldásakor se a jogról, se az igazságról, se a méltányosságról nem akarnak megfeledkezni...

A bukás napján. Kabinet-alakításának alapvető feltevése az első perczben a teljes siker kilátásával kecsegtetett, későbbben ez a remény leszalolt a felére, a végén pedig teljesen elenyészett.

Khuen-Héderváry szolgálatot tett az országnak. Megszabadította azt a Khuen-Héderváry jövelele miatt való aggodalomtól. Annyszor ijesztették vele a nemzetet, hogy utóbb tényleg félni kezdtünk tőle. Vége a félelemnek, a munus le van járva.

A volt miniszterelnök nem értette meg, hogy ő nem való ez országnak, nem értette meg a nemzet életét, szokásait, reményeit, nem értette meg szókáit, nem értette meg a helyzet nagy parancsát, azt, hogy nemzeti engedmények nélkül ez országban akkor se lehetne ma márkormányozni s nem lehetett már az ő kinevezése perczében kormányozni, ha az egész országgyűlés leszavazná is a nemzet követeléseit. De egyet megértett. Azt, hogy neki mennie kell. S ment.

Mégis hallottunk eljen szót is. A királyt eljénzték, kétszer is. Amikor bejelentette a volt kormányelnök, hogy ő Felsége már leshiben elfogadta a kormány lemondását, felhangzott az első eljen. És követte a második, a lelkesebb akkor, mikor a volt miniszterelnök bejelentette, hogy a király a válság elintézésére Budapestre jön, a magyar parlamenti férfiakkal a budai várpalotában fog tanácskozni. Tehát mégis sikere lett az ellenzék és a sajtó erélyes és öntudatos fellépésének! Mindenesetre jó ómen ez az első siker a válság megoldására.

S most itt adjuk a nap híreit. Kimerítően és híven: A lemondás a képviselőházban. — A mai ülés. — A nagy ülések minden rekvizituma a helyen van. A parlament főbejárójához vezető keskeny ut sűrű ember-süvénnyel van beszegezve. Kécsik sebesen száguldoznak a gótvai alá, képviselők ugranak ki belőle. A foyer-ben világos ruhájú hölgyek játszanak fantasztikus színű napernyőkkel és vannak egy honatyai ösmérőre, a ki egy karzati jeggyel megnyitná előttük a szenzációk templomát.

Feledjük el horvát kormányzását, feledjük el barátait, feledjük el még azt is, hogy valóságban a reakció harcosaként vonult be az országba, ha a liberálistmust hirdette is, s az oligarchiát akarta hatalomra juttatni, ha azt proklamálta is magáról, hogy a régi rendszert akarja folytatni. Még számos botlásáról, még Tomasicsról se legyen ma szó. Csak éppen az ő legeslegaktuálisabb vállalkozásáról beszéljünk.

Immár semmi közünk egymáshoz. A hédervári és maglódi földbirtokosnak friss, jó egészséget kívánunk, jó termést, bort, buzát, békességet. Valahogy el ne higgye, ha ellenségei valamikor egyszer megint azt hirdetnék róla, hogy ő az a férfi, kit e nép kíván. Mert akkor bizony meg nem érdemelte azt a sok jót, a mit ma emlekedtünk róla ma: a bukás napján, amely különben egy másik eseményt is hozott. És ez volna a passzív érdemek után az aktív érdem. A bukott kormányelnök bejelentette, hogy a krízist elintézni hazajön a király. Csakhogy amennyire érdemül róható föl ez az elmúlt kormány javára, érdeme legalább is annyira magának a koronás hadúrnak, a ki itt a mi körünkben talán jobban megérzi, hogy jogos az, a mit ez a nemzet kíván tőle.

Emmike komolyan mondta: — Jó. — És most elmegyek. — Visszajön? — Talán. Nem sokára. De csak úgy, ha senkinek sem szól arról, hogy itt találkozunk, Igéri? — Igérem.

— Maga öreg ur? Hiszen akkor én vén kisasszony vagyok. Egyebkent — sóhajtott nagy komolyan — nem az évek teszik a kort. — Hanem az átél események, izgalmak, csalódások... a kólistorban! — Ne gúnyolódjék, kerem. Maguk azt hiszik, hogy csak az asszonyok élete lehet izgalmas, érdekes? A lányok alusznak, csak az asszonyok vannak ébren? Mit tudhat az élet-hez egy ilyen szegény kis leány? Persze, például Ilona néni, az már más... Pedig szeretném tudni, mivel különb ő azért, hogy ferje van?

— Hat miért nem házasodik meg? — Azt hiszi, hogy kapnék feleséget? — Hiszen gazdag ember sem is csunya. — Gazdag ember! S ez talán kis árva rokona a bárónak! Szegény ördög, a ki megragadja az alkalmát! Mily ocsmányi gondolat mar megint! S nem tud szabadulni tőlük! Hiába akar önfeledten belemerülni az átlátszó, tiszta tóba, hogy felüdüljön, meg-erősödjék és megtisztuljon tőle, a gyanakvas és kétség démonai körülöregülő gúnyval állnak utjába. Ejje, félre veők! Közel simult Emmikehez, s idős, reszkető hangon hadarta, mintha önmaga elől menekülne: — Ugy hát nem fog kinevelni, ha elmondom, hogy már megtaláltam azt a leányt, a kinek szépsége, jósága, ifjusága... és megbecsülni tud szíve... mindez... — Tubi, tubi! — sikoltott föl most Emmike hirtelen fölegorva. Hófehér galamb szállott alá s ott keringett

Az Egyetértés tárczája. Egy kis leány története. — Az Egyetértés eredeti tárczája. — Irtá: Martos Ferencz. Gyöngéd, keskeny ujjacskaival már csaknem teljesen fölélezte az angol-barlangját, az angol-kert mesterségesen elvadított sűrűjében rózsá- és jáczintülveket agyvatlan galyakra, a mikor recsegés, ropogás hallatszott s a falon át beugrott egy férfi: odotapant a barlang kelő közepébe, szétgázolva az egész nehéz munkával berendezett tündérbirdalmat.

Nemere hosszár, sajtóságon nézett Emmike szemébe, majd hirtelen így szólt: — Nem mondtam igazat. Emmikének elállt a lélegzete. — Hazudtam. A fáczán csak mese. — Hát... mert hazudott? — Mintha önmagával vitakoznék, nyersen, szaggatottan szólt: — Mit tudom én! Olyan voltam, mint egy félbolond. S most is miket beszélek! De azért tényleg nem mondtam igazat. Tényleg. Majd kissé ellágyult a hangja: — Maga még nagyon kis leány. De azért talán egyszer elmondom, hogy miért nem mondtam igazat. Csak magának mondom el. Jó? Emmike komolyan mondta: — Jó. — És most elmegyek. — Visszajön? — Talán. Nem sokára. De csak úgy, ha senkinek sem szól arról, hogy itt találkozunk, Igéri? — Igérem.

— Maga öreg ur? Hiszen akkor én vén kisasszony vagyok. Egyebkent — sóhajtott nagy komolyan — nem az évek teszik a kort. — Hanem az átél események, izgalmak, csalódások... a kólistorban! — Ne gúnyolódjék, kerem. Maguk azt hiszik, hogy csak az asszonyok élete lehet izgalmas, érdekes? A lányok alusznak, csak az asszonyok vannak ébren? Mit tudhat az élet-hez egy ilyen szegény kis leány? Persze, például Ilona néni, az már más... Pedig szeretném tudni, mivel különb ő azért, hogy ferje van?

— Hat miért nem házasodik meg? — Azt hiszi, hogy kapnék feleséget? — Hiszen gazdag ember sem is csunya. — Gazdag ember! S ez talán kis árva rokona a bárónak! Szegény ördög, a ki megragadja az alkalmát! Mily ocsmányi gondolat mar megint! S nem tud szabadulni tőlük! Hiába akar önfeledten belemerülni az átlátszó, tiszta tóba, hogy felüdüljön, meg-erősödjék és megtisztuljon tőle, a gyanakvas és kétség démonai körülöregülő gúnyval állnak utjába. Ejje, félre veők! Közel simult Emmikehez, s idős, reszkető hangon hadarta, mintha önmaga elől menekülne: — Ugy hát nem fog kinevelni, ha elmondom, hogy már megtaláltam azt a leányt, a kinek szépsége, jósága, ifjusága... és megbecsülni tud szíve... mindez... — Tubi, tubi! — sikoltott föl most Emmike hirtelen fölegorva. Hófehér galamb szállott alá s ott keringett

— Maga öreg ur? Hiszen akkor én vén kisasszony vagyok. Egyebkent — sóhajtott nagy komolyan — nem az évek teszik a kort. — Hanem az átél események, izgalmak, csalódások... a kólistorban! — Ne gúnyolódjék, kerem. Maguk azt hiszik, hogy csak az asszonyok élete lehet izgalmas, érdekes? A lányok alusznak, csak az asszonyok vannak ébren? Mit tudhat az élet-hez egy ilyen szegény kis leány? Persze, például Ilona néni, az már más... Pedig szeretném tudni, mivel különb ő azért, hogy ferje van?

Nem akarok tovább miniszter lenni. Teljesen elegendő volt nekem hat hét arra, hogy odajussak, ahova Fejérvary báró két évtized alatt eljutott.

Ez a hír, mint biztos forrásból értesülünk, teljesen megfelel az igazságnak, amde a miniszterségtől való visszavonulásnak nem politikai, hanem katonai okai vannak. A legközelebbi napok egyik érdekes eseménye ugyanis az lesz, hogy báró Beck, a vezérkar főnöke nyugalmában vonul, s helyébe Kolossvary Dezső vezérőrnagyot, aki korábban is a vezérkari főnök helyettese volt, nevezik ki a vezérkar főnökévé.

Katonának mindenestre fényesebb pozíció, mint a miniszterségre való kirendeltség. S érdekes az is, hogy Kolossvary lenne az első magyar katonatiszt ezen a legfontosabb katonai álláson.

Beszélgetés Khuen-Héderváryal.

Azokról a kihallgatásokról, amelyek a hét végén kezdődnek a budai várpalotában, a különféle kombinációk egész serege indult meg, s a felhívatások is jelentenek egyet-mást arról, hogy mi lesz, hogy lesz. Ma este a Budapesti Tudósító a következő hírt adja:

Amint értesülünk, Ő Felsőge szerdán érkezik Bécsbe. Erre a napra előreláthatólag Khuen-Héderváry Károly gróf magyar miniszterelnök is Bécsbe megy, hogy Ő Felsőgének megtegye a helyzetre vonatkozó előterjesztéseket. Ezután Ő Felsőge több napi tartózkodásra Gödöllőre érkezik. Amint halljuk, Andrássy Gyula gróf is azok közt a politikai vezérférfiak közt lesz, akiket Ő Felsőge meg fog hívni.

A felhívatások közzétételének híradása kapasan egyik tudósítónk beszélgetését folytatott a visszalépett miniszterelnökökkel:

— Szerdán föltétlenül fogadják Exzellenziádat a király? — kérdezte munkatársunk.

— Nem föltétlenül, de valószínű. Én legalább remélem, hogy a Felsőge magához rendeli. Meghívást eddig nem kaptam, de amint végleg megállapítják, hogy a Felsőge mikor lesz Bécsben, meghívhatlak.

— Kit fog a király Bécsben Exzellenziádon kívül meghallgatni?

— Bécsben valószínűleg senkit sem.

— S Budapesten?

— Még nem igen tudom.

— De rendszerint a visszalépett miniszterelnökök nevezi meg azokat a politikásokat, akiknek véleményét a király a döntés előtt meghallgatja.

— Rendszerint, de nem mindig. A Felsőge esetleg másokat is meghallgat.

Tudósítónk rátért a katonai engedményekre:

— Miért nem adták meg Exzellenziának azokat az engedményeket, amiket az új kormányelnöknek meg kell kapnia, s a miiket — hír szerint — meg is akarnak adni.

A miket neki ez az új győzelem hozni fog: szerencsésnek nimbussal, erejének hírel Donna Hippolyta csókjait, új szeretkezéseket, új gyönyöröket, új vágyakat.

Leküzdött minden igazoltatást és csak testierejének ápolására gondolt. Addig aludt, a míg két barátja föl nem keltette; szokása szerint zuhanította magát, aztán viaszos vászonnal behorította a padlót és előbb Santa Margheritával, majd Barbarisival vivott, többször ismételve a kedvelt cselvégságit.

— Kifütnő kezded van! — mondta a báró és kezét szoritott vele.

Sperelli vivás után két eszébe teát ivott és néhány könnyű kétszersültet evett hozzá. Egy hó nadragot, egy pár alacsony sarkú kényelmes cipőt és egy csak kisse keményített inget választott ki. A vivőkeztyűvel úgy bánt el, hogy a tenyerét megnedvesítette és porrá tört kolofoniummal hintette be; száját kötött hozzá, hogy a kard markolatát az alsókarhoz erősíthette; majd a két kard pengéjét s hegyét vizsgálgatta; semmi ovattosságról se feledkezett meg, semmi apróságot se hanyagolt el.

A mikor elkészült, így szólt:

— Menjünk, jó lesz ha megelőzzük azokat. Hát az orvos?

— Ott vár meg.

Lent a lépésnél Grimiti herczeggel találkozott, ki az Atelea marquisse megbízásából jött.

— Követem önöket a villába és azután rögtön viszek hírt Franciesának; mondta a herczeg. Mindnyájan együtt mentek le. A herczeg közsönt és csukott kocsiába ült. A többiek a nyitott kocsit foglalták el. Andrea nem tüntetett valami nagy derűsséggel, mert komoly párbaj előtt nem tartotta illendőnek és izlésesnek a tréfalkozást. De teljesen nyugodt volt. Szivarozott és hallgatta Santa Margherita, s Barbarisi beszélgetését, a kik egy Francziaországban előfordult eset alkalmából a fölött vitakoztak, szabad-e vagy nem az ellenfélle szemben a bal kezét használni. Időről időre kihajolt a kocsiból, hogy az utat nézze.

(Folytatása következik.)

A miniszterelnök jelentőségét teljesen mosolygott s nem felelt.

— Tehát olyan jelentéktelenek — ugye — azok a Bécsben tervezett „engedmények”, hogy Exzellenziád nem érte be velük?

A válasz újra mosoly volt. Széles, jókedvű mosoly, amely azonban beszédesebb volt minden válasznál.

A Lloyd-klubból.

A hirtelen kerekedett szél minduntalan kitérte a Loyd klub hatalmas szárnyas ajtaját. Friss, szabadabb levegő áramlik be rajta s amint megcsappja a szellős ruhában járó honatyákat, egyike-másika, az idősebbek, a régiebbek megrázkódnak.

Az újabbaknak, a volt nemzeti-pártiaknak jól esik a hirtelen jött változás. Friss szeleket várnak a politikában is s erősen bizakodnak benne, hogy nemcsak nemzeti engedményeket kapnak, de ezental a kormány rudja is a kezükbe kerül.

Még nem tudják ugyan — és senkinek sem — hogy az uralkodó kinek vagy kiknek a meghallgatása után fog dönteni, de a győzelmüket biztosra veszik.

Az ő-liberálisok kedve nem szárnyal ilyen magas. Kisse kevesen vannak. Egykedvű, mondhatni fásultan nézik a dolgok folyását. Politikáról alig is beszélnek. Neveket meg éppen nem emlegetnek. Az este még Lukács Lászlót tipelték miniszterelnöknek, a Ház folyosóján ma délelőtt Wekerle Sándor nevét rebesgették, este belefáradtak a találgatásba.

Egyikük észreveszi Darányi Ignácot. A népszerű földművelési miniszter báró Daniél Ernővel beszélget. A kíváncsi honatya a közelükbe megy, hogy megtudja, mit tud a jövődö miniszterelnökről Darányi. S aztán megnyult orral jelenti a fontos politikai „lököt”, amit elesett:

— Nagy a vihar odakünn! — kérdezte éppen a miniszter Daniéltől.

Ez a téma járja mindenütt a teremben. Csak a közepén nem, ahol Khuen-Héderváry Károlyt állja körül egy kisebb csoport. Werner Gyula, báró Feilitzsch Artur, báró Vojnich István, Perczel Dezső, báró Harakányi János hallgatják a bukkott kormányelnököt. Beszéli, hogy milyen jól éri is magát most, a mikor végre minden küzdelme véget ért s pihenni térhet.

De hiszen obstrukciós ruhát öltöttél, kegyelmes uram — veti közbe az egyik ő-liberális.

— No ne féjetelek, azért nem szeretem én ma sem az obstrukciót — feleli Khuen s a kijárat felé megy.

Pár percczel később elsötétedik a terem. Elment mindenki. A „Gézák”, az ő-liberálisok az Angol-királynéba, Khuen a parkklubba hűsöges mágnásai közé. A nemzeti-pártiak hazá szednek, pihenni. Erőt gyűjtenek a küzdelemre. Most már végleg magukhoz akarják ragadni a vezetést.

A függetlenségi pártból.

A függetlenségi- és 48-as párt nagy meglepéssel veszi gróf Khuen-Héderváry csufos bukását. A meglepődésnek van az oka és alapja, mert hiszen ez a bukás ország-világ előtt a függetlenségi párt elszánt és önzetlen küzdelmének sikerét, a párt győzedelmét jelenti. A szabadelvű párt né, mely tagjai, kik már kezdték magukat begyakorolni a gróf Khuen iránt való mameluk-hűségbe, ma bizonyos rejtélyességgel gondogatták a függetlenségiéknél, hogy talán korai az örömük. Nincsen ennek a beszédnek semmi jelentősége, mert ezek az urak tejjességgel semmit sem tudnak a jövődőről. Gróf Khuen a szabadelvű párt tagjaival szemben megörizte zárkózottságát, mely pillanatra sem olvadt fel a bizalomban, valaminthogy a szabadelvű párt sem tudott iránta felmelegedni. Gróf Khuen nem is közölt párhívveivel semmit, s így ezeknek a jövőre vonatkozó rejtélyes megjegyzései csak afféle nagyképekűsödések.

Amde csalódik, a ki azt hiszi, hogy a függetlenségi párt most már megelőzszik gróf Khuen megbukásával. Igaz, hogy a párt elkészedett küzdelmében jelentékeny szerepe volt a gróf Khuen személye ellen uralkodó hangulatnak, de azért küzdelme nem volt személyi harc. Ennek ezért a nemzeti követelések megvalósítása. És bárki legyen is az új miniszterelnök; legyen bár akármilyen népszerű magyar államférfi, annak tisztában kell lennie, hogy a függetlenségi párt hosszas, elszánt küzdelmének igazi gyümöcséit is látni akarja. A nemzet számára követeli a vívmányokat és ezek nélkül a kibontakozást megcsinálni nem lehet.

Egy gróf Csáky Albin kabinetet szívesen fogadna a függetlenségi párt, mert gróf Csáky Albint olyan államférfinak tartják, a kiben a nemzeti és szabadelvű kormányzásra néve legtöbb személyi garanciát látják. Kedvező hangulat van egyébiránt a pártban ugy a Wekerle, mint az Apponyi-féle kombináció iránt is. De hangsúlyozzuk ismétlenül, hogy a függetlenségi párt elsősorban az elvi kérdéseket tartja szem előtt, s a mily őszintén és melegen kívánja az eredményes parlamenti munkálkodás alapját a kibontakozás megteremtését, épp oly őszintén és komolyan ragaszkodik ahhoz, hogy a kibontakozás csak a nemzeti követelések megvalósításának biztosítása alapján jöhöz létre.

Arra néve, hogy a függetlenségi párt micsoda formát állít föl a maga részéről a nemzeti követelések megvalósításának intézményes garantálása dolgában: még nem történtek tanácskozások. Most e tekintetben még elágazók a vélemények. De ha erre sor kerül, a függetlenségi párt bizonyára azon lesz, hogy teljesen egységes állásfoglaláshoz jusson.

Szó volt ma a képviselőház folyosóján a sokféle kombináció közt arról is, hogy valami rövidéletű átmeneti kormány jönne egyelőre. Ezzel a gondolattal szemben a függetlenségi pártban visszautasító a hangulat. Azt tartják, hogy megjött már az ideje az ütköző pontot alkotó katonai kérdésnek komoly és végleges megoldására, annyival inkább, mert e nélkül parlamenti béke nem képzelhető. Valóban lelkiismeretlenség lenne a bizonytalan helyzet tovább való fentartása. Egy átmeneti kabinetnek nincsen semmi értelme, mert a bonyodalmat nem szüntetheti meg. A bonyodalmat fentartása és esetleges fokozása pedig nem lehet ezéjja se a koronának, se egyetlen komoly magyar államférfinak.

A szabadelvű párt köréből, főképe az ő szabadelvűek köréből ma különös nyomatékkal emlegették, hogy Ő Felsőge az Apponyi-féle követelések teljes egésztől is idegenkedik. Azt hiszik azonban, hogy ez csak afféle hangulatsinálás és a függetlenségi pártban úgy vélekednek, hogy a nemzeti követelések ige most már nem is pártkérdés, mert hiszen az egész magyar nemzeti közvélemény melléje sorakozott. Előle elárkóznj nem lehet. A magyar vezényleti nyelv kérdését meg kell oldani. Más alapon nem is vállalkozhatik ez időszert kabinet-alakításra senkinek.

A függetlenségi párt ma bizvást hivatkozhatik arra, hogy eleven összeköttetésben van a nemzeti közfelfogással, mert a horvát bán vállalkozásának megbuktatásával hangulatsinálta, hogy immár a nemzeti közérdeke durva megsértésével kormányozni nem lehet.

Addig, amíg a válság megoldására nem történnek meg a határozó lépések, addig, amíg a Felsőge meg nem biz valakit kabinet-alakításra, a függetlenségi párt várakozó álláspontot foglal el. A párt elhatározását mindenestre a párt-értekezlet fogja megállapítani.

A párt Budapesten időző tagjai ma este a városlegiti fővárosi vendéglőben gyűltek össze vacsorára. Lelkes hangulat uralkodott, s az elért eddigi siker érzete mellett igen világosan jutott kifejezésre az a felfogás, hogy az elvi állásponton meg kell maradni.

A néppárt értekezlete.

A néppárt ma este értekezletet tartott. Ezt a tanácskozást már napok előtt tüzték ki mára és eredetileg azt veték terbe, hogy szóvá fogják tenni azt a körülményt, vajon összeférhető-e a párt ellenzéki álláspontjával, az hogy ifjabb gróf Zichy János és Rakovszky István a kormányt támogatják.

A változó körülmények folytán azonban ez a téma nem került sorra; a párt a kormány bukása következtében bedőlött helyzetét és alakulódo kormányval szemben elfoglalandó álláspontjával foglalkozott. A vitában a párt valamennyi tagja részvétel és egyhangulag megállapodik abban, hogy egyelőre a várakozás álláspontjára helyezkednek. Majd meglátják, kik lesznek az új kormányban és mit hoznak.

Utazgatások.

Politikai jelentősége kevés van, de azért itt közöljük a ma este megkezdődött utazgatások híreit. A pár napi szünetet a vezérő politikuskok közül is sokan elutazásra használták s ebben csak az érdekes néméleg, hogy ki sietelt elutazni és hová?

Ime a hírek:

Gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke ma este eberhardi birtokára utazik s addig, míg az új kormány meg nem alakul (?), ott marad.

Tallán Béla a képviselőház alelnöke törökkanizsai birtokára utazik s a Ház újból való összehívásáig ott marad.

Gróf Andrássy Gyula ma néhány napra Bala-földfölvárra utazik.

Gróf Andrássy Tivadar Bécsbe utazik.

Ő Felsőge alkalmasint gróf Csáky Albint és gróf Apponyi Albertet hívja meg, mint a főrendiház és a képviselőház elnökeit. Ma bizonyos határozottsággal emlegették, hogy gróf Khuen Ischiben gróf Apponyit ajánlotta a Felsőgnek utódjául, azzal a megokolással, hogy tartós békét csak a nemzeti követelések megvalósítása mellett lehet megteremteni, s ezeknek a követeléseknek, melyek az országban visszhangra találnak, a szabadelvű pártban gróf Apponyi a leghatározottabb képviselője. Viszont vannak, a kik úgy vélekednek, hogy gróf Apponyi Albert iránt épp azért lesz fogypalkos a Felsőg bizalma, mert Apponyi erősen angasztálta magát a magyar vezényleti nyelv mellett. De hiszen ezt a kérdést semmiesetre sem lehet most már kiküszöbölni a válság elintézése köréből.

Bizonyos nehézségekkel fog járn már a kabinetalakítással való megbízás is; de még ezután következnek majd a pártokkal való konferálás. Előbb a dezinálódo miniszterelnök a pártok vezérférfiaival fog tanácskozni, majd meg az ellenzéki pártok fognak értekezleteket tartani, hogy a megállapodás ratifikáltságék. Csak mindennek elintézése után kerülhet sor a kabinetalakításra. És ez sem lesz nagyon könnyű feladat, mert a szabadelvű párt sokféle árnyalatát kell figyelembe venni.

Annyi bizonyos, hogy az új kabinetből a mostani miniszterek közül több kimarad. Ezek közül egyik ma úgy nyilatkozott, hogy nincsen is semmi kedve ahhoz, hogy minden egymásra következő kabinetben benne legyen. Az ember — ugymond — elveszíti így egész politikai couleur-jét. Ugyiszintén Kolossvary honvédelmi miniszter se fog az ismertetett okokból megmaradni.

Mindent egybevetve, a válság hazamosabb ideig elhuzódhatik s a mit a legközelebbi napokra várhatunk, nem lehet egyéb, mint teljes szélséand és nyugalom. Korteskedés, hangulatsinálás, találgatás, tervezgetés lesz bőven, de igazi esemény annál kevesebb.

Ő Felsőge alkalmasint gróf Csáky Albint és gróf Apponyi Albertet hívja meg, mint a főrendiház és a képviselőház elnökeit. Ma bizonyos határozottsággal emlegették, hogy gróf Khuen Ischiben gróf Apponyit ajánlotta a Felsőgnek utódjául, azzal a megokolással, hogy tartós békét csak a nemzeti követelések megvalósítása mellett lehet megteremteni, s ezeknek a követeléseknek, melyek az országban visszhangra találnak, a szabadelvű pártban gróf Apponyi a leghatározottabb képviselője. Viszont vannak, a kik úgy vélekednek, hogy gróf Apponyi Albert iránt épp azért lesz fogypalkos a Felsőg bizalma, mert Apponyi erősen angasztálta magát a magyar vezényleti nyelv mellett. De hiszen ezt a kérdést semmiesetre sem lehet most már kiküszöbölni a válság elintézése köréből.

Bizonyos nehézségekkel fog járn már a kabinetalakítással való megbízás is; de még ezután következnek majd a pártokkal való konferálás. Előbb a dezinálódo miniszterelnök a pártok vezérférfiaival fog tanácskozni, majd meg az ellenzéki pártok fognak értekezleteket tartani, hogy a megállapodás ratifikáltságék. Csak mindennek elintézése után kerülhet sor a kabinetalakításra. És ez sem lesz nagyon könnyű feladat, mert a szabadelvű párt sokféle árnyalatát kell figyelembe venni.

Annyi bizonyos, hogy az új kabinetből a mostani miniszterek közül több kimarad. Ezek közül egyik ma úgy nyilatkozott, hogy nincsen is semmi kedve ahhoz, hogy minden egymásra következő kabinetben benne legyen. Az ember — ugymond — elveszíti így egész politikai couleur-jét. Ugyiszintén Kolossvary honvédelmi miniszter se fog az ismertetett okokból megmaradni.

Mindent egybevetve, a válság hazamosabb ideig elhuzódhatik s a mit a legközelebbi napokra várhatunk, nem lehet egyéb, mint teljes szélséand és nyugalom. Korteskedés, hangulatsinálás, találgatás, tervezgetés lesz bőven, de igazi esemény annál kevesebb.

Budapest, augusztus 10.

Az örökség. A Khuen-Héderváry-kormány, dicstelen emleken kívül, egyéb örökséget is hagyott a parlamentre. Ennek az örökségnek egyik része Tomasics Miklós összeférhetlenségi ügye, a melyt az elnök ma bejelentett a Hazának. Tomasics összeférhetlenségi ügyére tudvalevőleg Kubik Béla figyelmeztette a Hazát, rámutatván arra, hogy Tomasics miniszterre való kinevezésekor szó nélkül megtartotta képviselői mandátumát. Az összeférhetlenségi bizottság, a mint ösmertes, elmarasztalta Tomasicot ebben az összeférhetlenségi ügyben, noha Heintz előadó azt próbálta fejtegetni, hogy az új miniszter, mint a horvát tartománygyűlés delegált tagja, hátrán megtarthatja mandátumát. Ezt a jelentést a Ház szó nélkül tudomásul vette, nemcsak azért, mert a házszabályok ezt így rendelkeznek, de azért is, mert itt a vita kétszeresen tárgyaltan: először, mert Tomasics már lemondott a tárczjáról, másodsor a kormány beadta a lemondását s így Tomasics eo ipso nem miniszter. A rövid életű kormány második öröksége az az ügy, a mely miniszterelnök szétépett indítványa körül keletkezett. A mentelmi bizottság ítélete szerint az ebben az ügyben szereplő képviselők a Hazát megkövetelni tartoznak. A bizottság jelentése ma meg nem került a Ház asztalára. Elsimították máról. Ezekről különben szólnunk máshelyén is. A harmadik örökség az a szennyes ügy, a melylyel a parlamenti vizsgáló bizottság volt kénytelen foglalkozni. A vizsgálat befejeződött ugyan, de a bizottság funkciója még nem szűnt meg. Csütörtökön délután öt órakor ülést tart a bizottság, hogy az előadói jelentést meghallgassa és megvitassa. Ugy hírik, hogy ez a vita nem fog minden emóció nélkül lefolyni.

A ziroi választó-kerület és a függetlenségi párt. A ziroi választó-kerület több községenek ellenzéki választópolgárai vasárnap délután nagy négyülésést tartottak, melyre előzőleg az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártot meghívták. A párt képviseletében Bakó József képviselő jelent meg. A négyülésés tántoríthatatlan bizalmat és ragaszkodást fejezte ki a függetlenségi és 48-as párt vezére, Kossuth Ferenc és a párt eddigi működése iránt. A négyülésésből a következő sürgönyint intéztek Kossuth Ferenchez: A ziroi választókerület nagy négyülésése Nagyságod és párta iránt őszinte szívetelének impozans módon adott kifejezést. A nemzeti jogok kivívásáért folytatott küzdelemért a párt kiküldöttének, Bakó Józsefnek köszönetet mondott. Midőn Nagyságod üdvözölnék, kérjük a további küzdelemre. Véssey József pártelnök. Pelesky, pártjegyző.

A horvát bán Budapesten. Zágrábból táviratozzák, hogy gróf Pejacsevich horvát bán ma Budapestre utazott.

Szatmári Mór beszámolója. Szatmári Mór a margittai kerület orsz. képviselője vasárnap folytatta beszámoló körútját, melynek rendjén csaknem minden községet meglátogat. Vasárnap

délelőtt Pokostelken, délután pedig Mieskén mondott hosszabb beszédet, mindkét helyen nagy hallgatóság előtt. Pokostelken K. Tóth Sámuel ref. lelkes fogadta üdvözöl beszéddel, s a beszámoló után, melyet nagy lelkesedéssel fogadtak, ugyancsak ő fejezte ki a választók nevében Szatmári iránt a változatlan bizalmát. Mieskén Baranyi főbíró üdvözölte a népszerű képviselőt, ki beszámolójában ismertette a függetlenségi párt elszánt, önzetlen harcának legújabb sikereit. Itt a szomszédos Sárszeg, Csanád, Terje, Derna, Szt.-Lázár községek választói is képviselve voltak. Nagy szeretettel fogadták Szatmárt is beszámolója után lelkesen fejezték ki bizalmukat. Szatmári Keve földbírtokos uri házánál gazdag lakoma volt, mely után Szatmári Nagyváradon át visszautazott Budapestre.

Forradalom a Balkánon.

— A meggyilkolt konzul. —

Amint a Balkánról érkező táviratok sejtetik, a monasztrai orosz konzul meggyilkolása ürügy volt a forradalom kitörésére. Akik azt hitték, hogy a török reform-törekvések sikerrel jártak, azok most látják csak igazában mennyire csalódtak. A lázadás kísért a monasztrai vilajethen, táviró drótokat tépnek össze, hidakat rombolnak, a vasuti sineket fölszedik, sőt nyílt csatába bocsátkoznak a török csapatokkal. A fegyverfogható népség mind a bandákhoz csatlakozott, az asszonyokat és gyermekeket pedig a hegyek közt rejtette el. A forradalmi bizottságnak kiáltványa, mely a keresztény lakosságot felkeltésre szólítja fel, minden faluban ki van függesztve. Így máig kétszázal több csapat állott talpra. Az uszküb-szaloni vasutvonal meg van szakítva s a keleti vasutak igazgatósága ultimátumot kapott a fölkeltőktől, hogy szüntesse be a forgalmat, különben szétrombolják az egész vonalat.

Ime: a „megreformált” Macedónia. S ezek között a viszonyok között történt a monasztrai gyilkosság. Az első pillanatban egész Európát átszagdította a hír: itt a vég kezdete! Most már legalább az remélhető, hogy az orosz kormány ezuttal is nem keresi a casus belli-t. Lamsdorf táviratából legalább erre következtethetünk. Annyi azonban bizonyos, hogy a viszony ismét feszültebb lett Oroszország és Törökország között, a mit a fölkeltők igyekeznek saját javukra kihasználni.

Az bizonyos, hogy a legújabb események óriási nyugtalanságot keltek a Keleten. A kereskedelem pang, a boltokat bezárták, a termés gazdátlanul hever a földeken. A Balkán ég a harci szomjtól s a forradalmat föltétlenül orosz és bolgár befolyásra vezethetik vissza. A válságos helyzet minden pillanatban megteremtheti a katasztrófát.

Mai híreink itt következők.

Pétórvár, aug. 10.

A hivatalos lap a konstantinápolyi orosz nagykövetség e hónap 8-áról kelt következő táviratú közli:

A bitölvi orosz konzul fölháborító bűnténynek esett áldozatául. Ferid basa nagyvezér és Tefvik basa külügyminiszter megjelentek nálam, hogy a szultán nevében sajnálkozásokat fejezzék ki. Ferid basa kijelentette nekem, hogy a gyilkos egy esendő, névszerint Halim és a legszigorubbán fogják megbüntetni, a monasztrai válit pedig fölmentek állásfö.

Lamsdorf gróf külügyminiszter tegnap a következőket táviratozta a konstantinápolyi orosz nagykövetségnek:

Miklós czár megkapta a szultán táviratát, a melyben mely sajnálatát fejezi ki a bitölvi konzul halálán. Miután az őn táviratát Ő Felsőge elé terjesztettem, a czár elrendelte, hogy őn ne elégedjék meg a nagyvezér kijelentésével, hanem a török kormánytól a legerélyesebben követeljen teljes elégtételt és egy a gyilkosnak, mint mindazoknak a katonai és polgári személyeknek példás megbüntetését, a kik a gáztettért felelősek.

A bitölvi konzulátus vezetőjének jelentése szerint a gyilkos egy rendőr, a kinek a konzul a nyelvé akarta megkérdezni, mivel az illető a kiadott szabályzat ellenére nem közsöntötte őt. A rendőr több ízben lött s a konzult fejen és csipőjén találta el. A konzul kocsijába fogott lovakat is megsebesítette két lövés. A kocsiira a városban löttek rá.

Konstantinápoly, aug. 10.

A monasztrai orosz konzul meggyilkolásának híre a Yildizben nagy izgatottságot keltett. A szultán azonnal elküldötte a nagyvezér és a külügyminisztert Szinovjev orosz nagykövethöz meintegetőzés vegeti és hogy megérjék az elégtételt. Ugyanezt megteették a pétórvári török nagykövet útján is. Hír szerint a monasztrai válit megfosztják állásától. A bujgerei orosz nyári palotában este nagy bál volt, a melyet már nem lehetett elhalasztani. A zene és tánc azonban elmaradt. Orosz körökben az a vélemény emelkedett tulslyára, hogy a gyilkosságnak kellemetlen következményei lehetnek és különösen tartanak a büntetnek az orosz közvéleményre teendő hatásától. Az itteni diplomáciai körök arra a véleményre hajlanak, hogy a pétórvári kormány, épp úgy, mint a Cserszbiáa elieui

merénytel alkalmával, a jelen esetet is minden szenvedély és a lehető legnagyobb mérséklettel fogja megítélni...

Konstantinápoly, aug. 10.

A monasztiri orosz konzul meggyilkolásáról a következők jelentés számol be: Midőn tegnap Rostkovszki orosz konzul a Monasztirtól délre három kilométernyire fekvő Bukoto-kolostortól, ahol esküdjénél nyáron át tartozkodott, gyermekének nevelője, egy bolgár tanító kísérétében visszatért...

Belgrad, aug. 10.

A monasztiri orosz konzul halála itt is nagy nyugtalanságot kelt, habár azt hiszik, hogy ez az eset sem fogja Oroszországot kihozni a sodrából. Rostkovszki a bukovi kolostorból jött, ahol beteg felesége és leánya üdül és csak egy albán kavas volt a kíséretében.

Bukarest, aug. 10.

Szalonikiból kettefe verzió érkezett Rostkovszki orosz konzul meggyilkolásáról. Az egyik szerint Rostkovszki inspekciós uton volt, mert meg akart győződni, vajjon a Monasztir körüli koncentrált csapatok elegendőek-e arra, hogy a főlelkőt támadásának ellenálljanak.

Pétervár, aug. 10.

A lapok hangsúlyozzák annak szükséges voltát, hogy a monasztiri orosz konzulnak elkövetett gyilkosságot a legszigorúbban megtörték. Az ilyen eseteknek véget kell vetni. A török kormánykannal tetteket kell bebizonyítani, hogy nemcsak tudatában van súlyos mulasztásának...

Konstantinápoly, aug. 10.

Konzuli jelentések szerint Krusevo mellett Monasztirtól 37 kilométernyire északra a katonai csapatok ismétellen megtámadták egy nagy macedon bandát, amely állítólag 1000 emberből áll, a csapatokat azonban visszaverték.

leg a kis-ázsiai Angora- és Kajsari-redihad-osztályokat is mozgósítani fogják. Üszkübből érkezett konzuli táviratok jelentik, hogy néhány összejövetél történt bandák...

Szaloniki, aug. 10.

A monasztiri vilajetben kiütött a forradalom. A kereskedők, akik a kifutón aratás következtében legjobb reménységgel voltak eltelve, kétségbe vannak esve.

Konstantinápoly, aug. 10.

A portának a magyar-osztrák és az orosz nagykövetséghez tegnap intézett jelentése szerint a macedon komiték tagjai a hónap 3-án szétrombolták az Okridából Monasztirba vivő táviróvonalat és négy hidat.

Szofia, aug. 10.

Ferdinánd fejedelem távirati kérdést intézett kormányához, hogy jelentőre szükség van-e Szófiában. A miniszterelnök megnyugtatta a fejedelmet és értesítette, hogy nincsen szükség személyes jelenlétére.

EGYHÁZAK.

Szent István napja. A budavári koronázó Mátyás-templomban augusztus 20-án, Szent István-napján reggel nyolc órakor Mihályfi Ákos ciszterci tanár és rendfőnök tartja az ünnepi beszédet.

A kapisztránok tartományfőnöke. A szent Kapisztrán rend aldozói tagjai legutóbbi gyűlésükön, melyet Aradon tartottak meg, tartományi főnökük újul Tamás Alajost választották meg nagy szótöbbséggel.

Rákóczi-album.

A kétszázados évforduló egyfelől, de még inkább a mostani politikai és társadalmi viszonyok teszik szükségessé és kívánatosá, hogy Magyarország egyik legnagyobb kora, a szabadság kivívásának legszebb törekvései minél jobban beelőzvadjanak a mi életünkbe.

A bileki gyásznap hivatalos világitásban.

Egy szánalmas irás fekszik előttünk: katonák legújabb mentegőtdzése. Kísütük a jó urak, hogy az az iszonyat, a melyet magyar fiúk, a mi véreink Bilek és Trebnje közt Bosnyákországban elcsenvedtek, hogy az a hallatlan embertelenség, a mely egy katonai mars végigérszakolása miatt érte az agyonhajszolt legénységet.

Megáll az esze a magunkajta polgárembernek, a hogy ezt a cinikus jelentést olvassa. Tizenöt fiatal élet mulik el, egy se reg érteles fiút a kórházba juttat az értelmellen és ostoba erőszakoskodás és ezek az urak, a kik csak parancsolni tanulnak meg, de érezni — úgy látszik — nem, mind-ebben csak néhány rendszabály „nem kielégítő végrehajtását” látja, a melyért példás megtorlás helyett „a parancsadára hivatottaknak a parancsnoki állásról való felmentésével” talán elintéztnek vélik az „incidenst.”

Nem, jó urak, ez a dolog ennyivel elintézve még nincs. Riasztó példát kell mutatni, hogy ilyet ne merjen többé elkövetni az aranygallér jogán semmiféle ember. És gyökeresen kell javítani az állapotot egy-egy és mindenkorra, változtatni kell első sorban azon a bizonyos „rendszabályon”, amelyet „nem kielégítően betartani”, akármielyen magasrangú katonának még módjában van legyen. Bilekért megtorlást várunk, a jövőre pedig alapos intézkedést arra nézve, hogy a véreinket osztrák katonák agyon ne hajszolhassák.

A bileki esemény vizsgálatával tudomás szerint báró Appelt, Bosznia-Herzegovina katonai kormányzóját bízták meg, akinek eljárásáról most felhatalosan szóserint a következőket közlik: Már beszétek azok a jelentések, amelyek világgosságot hoznak a 12. gyalogezred két zászlójának július 20-án Trebnje és Bilek között való menetével kapcsolatos, sokféleképpen tárgyalt és kommentált, az általános érdeklődést nagy mérvben lekötő eseményekre.

Mielőtt azonban a vizsgálat eredményének lényegét ismeretlünk, ki kell emelni, hogy a 12. gyalogezred által Trebnjéből a Nevesinye Bojiste mellett magasan fekvő nyári tábor-ba eszközölt menet évente ugyanazon időben megismétlődik. E menet alapját képező rendszabály ez, hogy Herzegovina azon csapatotestét, amelyek kedvezőtlen kiképzési körülményekert nyújtó és megszűntető magas nyári hőmérséklettel bíró községekben vannak elhelyezve, bizonyos időre közelebb helyezze hozzá.

A Trebnje és Bilek között vezetett út 275 km. hosszú és egész hosszában igen jó karban tartott miut. A Karsztvidék számára kiadott különleges és kötelező utasításokkal szabályozott menet-gondoskodások betartása mellett az előbb emített menet minden csapat által akadálytalanul végrehajtható és már ismételt, különböző évszakban készült is vitt teljesítményt képez.

Ha a július 20-iki menet a 12. gyalogezred két zászlójára nézve mégis ily sajnálatos következményekkel járt, nyilvánvaló, hogy azok csak egész rendkívüli körülmények közbejártására folytan állottak be. Meg van alapítva, hogy az elinduláskor gondoskodás történt, hogy a vízszükséglet meglegyen és hogy azonnkivil víz más hás állapotok, és kocsikok a csapat után szállítottak tovább kiállításba is volt véve, hogy a vízforrás edénynek újul való megtöltése a menet alatt eszközöltesék, mely utóbbi rendszabály azonban nem hajlatott végre kielégítő módon.

A legénységnek a szabályzatserü könnyítéseket a menet alatt megengedték és a menet első része, ideértve az utközben a bileki helyőrség egyes részei ellen keresztülvitt 30 perczig tartó harcgyakorlatot is, egészen simán folyt le.

A katasztrófa beállta után a rendelkezésre álló orvosok és egészségügyi segédközegek minden önfelelődozauk dacára a betegek nagy számánál fogva képtelenek voltak minden tekintetben eleget tenni, sőt még az utólag Bilekből szervezett mentőakció is ilyen körülmények között kevés eredményvel járt.

KÜLPÖLD.

Don Carlos újból szerepel. Spanyolországban, mint Madridból jelentik, nagy feltűnést kelt, hogy don Carlos egész családjával elhagyta Velenczét és Svájcba utazott, a hol tanácskozni fog pártjának vezérfeiráival.

Finnszág vége. Csak nemrég emlékezünk meg azokról az intézkedésekről, a melyeket az orosz kormány életbe léptetett, hogy Finnszágot önállóságának még a látszatától is megfosztja. Most újabb, azokhoz hasonló rendelkezést bocsátott ki a czár.

Péter király svájci gárdája. Sok esodálatos hír érkezett a közelmúlt hetekben Szerbiából, a melyek mind arra mutatnak, hogy a rendes állapotok még mindig nem tértek vissza a viharoktól sokszorosra megátogatott országba.

„Hegyi und Frau“ — Dienes menekülése. — A parlamenti botrányok szomorú hőse aligha hagyta még el Európát. Legutóbbára Liverpoolban járták s az odaváló rendőrség jelentése szerint ott nem szállt tengerre.

Augusztus harmadikán érkezett a fővárosba Hegyi Jenő, a kit a rendőrség Dienes szökését illetőleg részletesen kihallgattott. Hegyi Jenő elmondta, hogy Dienes Amerikába váltott jegyet „Hegyi und Frau” néven és Liverpoolból akar elindulni.

Az egyik esti lap ma megtámadja a főkapitányt s azt mondja, hogy a huszonegyezer koronát, a mit Hegyi Jenő Szápary Lászlónak visszahozott, azok bizonyos kikötések mellett akarja Dienes Márton feleségének kiadni.

UJDONSÁGOK.

Demokrata Szent Péter trónján.

1896. év augusztusában történt. XIII. Leo pápa a Rem novorum enciklika magaslátáról szociális programját le szállította a nép közé. A pisi egyetem tudós tanárát, Tonio-t és Medolago grófot bizta meg, hogy a munkások sorsán a kereszténység szellemében segíteni iparkodjanak.

Az a rendszer, — mondta Sarto érsek megnyitja beszédében — a mely abban áll, hogy a hitel segítségével a tőkések a termékek fölébe kerekedjenek, a társadalmakat erkölcsi, jogi, politikai tekintetben visszafejleszt. Ezért óhajtja, hogy a tudomány ferfiai szem előtt tartják a következő elveket.

1. Az a közgazdasági rendszer, a mely kizárólag a hitelen alapul, vétkes ügy elméleti, mint gyakorlati szempontból. 2. A közgazdasági normális fajtája olyan legyen, hogy a töke következetlen és tartós módon egysüljön az ipari tevékenységgel, a termelés végződjének szempontjából.

Amikor Sarto patriárka erről a kongresszusról hazament Velenczére, a munkások tüntető körmenetben ünnepelték őt és hődoztak neki. A patriárka ez alkalom után is minden tőle telhető eszközt felhasznált a munkánsnép érdekében való fellézésére.

X. Pius aligha fogja meghazudtolni Sarto érsek szociális magatartását. Politikájának irányzása tehát nemcsak demokrikus, de bizonyos tekintetben szocialis szellemben fog történni.

— Fenyő Sándor, lapunk főszerkesztője, ma rövid időre a Lidóra utazott. — Személyi hírek. A román királyné teg nap háromnegyed négy órakor Neuviedbe érkezett és a segenhausi kastélyba utazott.

— Gróf Wickenburg Márk, kereskedelmi államtitkár Zsolnára utazott. Ferencz Szalvatór főherceg tegnap Bécshől Győrbe utazott. — Vértessy Kálmán miniszteri tanácsos, a kereskedelmi miniszterium elnöki osztályának a feje megkezdte a szabadságát.

Szentgyörgyi Jablány Sándor altábornagy a magyarországi csendőrség felügyelője — mint értesülünk — nyugalomba vonul. Altábornagy negyvennégy évig volt szolgálatban s agg korára való tekintettel maga kérte nyugdíjazását a királytól. A legfelsőbb kézirat a napokban már meg is jelenik a hivatalos lapban.

— Az Ischl údvák, hogy gróf Goltz termet ma délelőtt felment, tíz órakor pedig fogadta kihallgatások, az urakodó herceg földvárme külügyminiszter, a v két uralkodó kíséret Auszuba utazott. A király tábornokai egy mány királyt és a pályaudvarra hajlatt résztvevő többi szegyültek. A kiránduló érkeztek az imne Auszuba. A két ura tagjai kocsiba a hercegek öket a leg Gueluchovskí gróhó hercegi főnád lodlálan ebéd megereit és szün-tóhoz tervezett kir. Az uralkodók vissza óra 55 perczkor mány királyt a köz-között elkíserte a villájában nagy eb-

— A kultusz asszony. Két előkelő jádekatán boldogságú főnád. Szentivány Csorbátó volt tulajívány József eljegye Gyula válla és kő Csangery Elekba Margit. Az eljegyzés tón, a hol a szivek sok tagja kitérőben ünnepe tartotta Csorben a szombat min azóban ma regg vároba.

— Rákóczi temető. Későbbben a Rákóczi formátos templom ünnepségek között Bartók György templomát az ország költségén 6000 tetteik fel. 190 év a templomban im It jegyzékük Ferencz zászlótól és hó 23-ikán ünneplomban jelen élnek a már csak azért is parádásos a krusz tencsny hívés von Gencsy Zsigmond négy huszárvezérek harcznak. Fay Ád Istvány László és mány katonái mindegyik a ház estélye képviselő szabad erenz emlékeztető vármegyék akkor deríteni. Lesz külön régi krusz-dalek egyik legrészbb győdjának elszárválása Ferencz és Kossuth szorvasa is. Az e kányban fellalndat. — Az Öbcs a város intelligenciá 23-án nagyotban Az ünnepély iránt Pászto közszéghen lathat a nagy szab zónség roppant réva

— Nyári zivész egész erejével ráfo Tikszázd, izzó h akarná megmutatni vége felé jar az nagy felhőszakadóra felé megnyúlhogott alá a friss, részről is esőszes

— Az első eltrónhoz éppen ne úgy látszik, az barányfelhők sú ott fekete vihar zivatart is bőven, két soká s ma ellenlett a király rálynak régtől napolyi követ le belgrádi körök e néztek a diplom a király tegnap naggya. A dol izgalmat keltett fegyeretődött. gednie kellett. Belgrádból táv s ugy állapodta meg fog ugyan de Leszann

Konstantinápoly első ellenlett a Gondolt volna e ezeltött néhány zugása, a nép Belgrádba? Ma reggel Belgrádba Pé fogadatalas kül A pályaudvaron király, a diplom miniszterek felt haros zsvió-ké honat a pályau rály vízdozótte sel elépett a s bemutatása u intézett a trónszolt. Ezután a mekeinek és nyugított. Rövid vártórcerében A királyt és család

— A katonai hatóságoknak a legszigorúbb parancs alakjában meghagyando, hogy ne alkalmazzanak szükségeltlen mértékben szigort és kerüljék a mozgalomban nem részess lakosságg ellen való kihágásokat. Az ostromállapot tervbevett kibérítését a mozgalom főbb vidékein egyelőre melődozték.

Az elhatározott katonai intézkedések közül említést érdemel az, amely szerint 16 (nem 24) európai redif-zászlóalatt mozgósítati illeték. Ezenkivil Omer Rusdi basa tábornagnak az úszkübi vilajetben állomásozó hadtestéből szükség esetén még legfeljebb husz zászlóalj vétessék igénybe és eset-

— **Az Ischl udvarból.** Ischlből táviratozzák, hogy gróf Goluchowski külügyminiszter ma délelőtt fél tíz órakor a román király, tíz órakor pedig Ferenc József király fogadta kihallgatáson. Fél 12 órakor a fellegek, az uralkodóház tagjai, Liechtenstein herceg főudvarmestere, gróf Goluchowski külügyminiszter, a vezérkar főnöke és mindkét uralkodó kísérete külön udvari vonaton Ausseba utazott. A délutáni kirándulásra a király tábornoki egyenruhában ment el a román királyt a szállodába. Az uralkodók a pályaudvarra hajtottak, ahol a kirándulásban résztvevő többi személyiségek már egybegyűltek. A kirándulók délután fél 1 órakor érkeztek az ünnepélyesen felbőgözőt Ausseba. A két uralkodó és az uralkodóház tagjai kocsikba szállottak. Más kocsikban ültek ketten a gróf Goluchowski, Beck báró vezérkari főnök és a kíséret. A szállodában ebéd volt. Minthogy a délelőtti megerőltetés szüntelenül esett, a Grundel-tóhoz tervezett kirándulásról lemondottak. Az uralkodók visszatértek Ischlbe, ahova 3 óra 55 perckor érkeztek. Királyunk a román királyt a közönség megújuló óvászói között elkísérte a szállodába. Este a király villájában nagy ebéd volt.

— **A kultuszminiszter leánya menyasszony.** Két előkelő magyar család fiatal sarjadékának boldogságáról kapunk hírt Csorbató-füredről. Szentiványi József nagybirtokosnak, a Csorbató-völgy tulajdonosának fia, ifjabb Szentiványi József eljegyezte tegnap délután Wlassics Gyula vállalkozó és közoktatási miniszter és népszerű Erőtelka bájós és nagyműveltségű leányát, Margitot. Az eljegyzési ünnep tegnap volt Csorbatón, ahol a szüzek frigyéhez a magyar köztársaság tagjai kívántak szeresni. A miniszteri család sok tagja kívánt szeresni. A miniszteri család ünnepre tartotta Csorbatón, ezért nem lehetett jelen a szombati minisztertanácson sem. Wlassics azonban ma reggel már megérkezett a fővárosba.

— **Rákóczi temploma.** Szatmárról táviratozzák, hogy a szatmármegyei Akos községben a Rákóczi korából származó református templomtól ma avatták fel nagy ünnepséggel. A templomavatási beszédet Bartók György püspök mondotta. A templomot az országos emlékek bizottsága költségén 60,000 korona költséggel építették fel. 190 évvel ezelőtt Rákóczi ebben a templomban imát hallgatott.

Itt jegyezzük fel, hogy Balkányban Rákóczi Ferenc zászlóaljainak kétszázados fordulója máj 23-án ünnepelt meg. A balkányi társadalomban igen élénk az érdeklődés az ünnepség iránt, már csak azért is mert sok balkányi ember elője perladók a kuruca csapatok, különösen a terecseni hősök völgyben, ezredes kapitányokkal, Geney Zsigmondral együtt. Szabolcsmegye négy huszárezredet adott a Rákóczi-szabadságharcnak, Vay Adámot, Geney Zsigmondot, Ibrányi Lászlót és Lövey Sámuel, kiknek kemény katonái mind a nyíri pajkosok közül kerültek ki. Az estélyi fejezetje a Mezőssy Béla képviselő szabad előadása lesz II. Rákóczi Ferenc emlékeztető, mely különösen Szabolcs vármegyének akkori állapotára fog teljes fényt deríteni. Lesz külön az alkalomra itt ünnepi óda, régi kuruca-dalok előadása és a kuruca költséget egyik legzesebb gyöngyének, Ocskay László balladájának elszavalása. A műsoron van Rákóczi Ferenc és Kossuth Lajos arcképeinek megköszönése is. Az estélyi tiszta jóvedelme a Balkányban felállított Kossuth-szobor-alapra fordítatik. — **Az Óbecsén** szünidőket egyetemifüség a város intelligenciájával együtt szintén máj 23-án nagyvívású Rákóczi-ünnepet rendez. Az ünnepély iránt városrészt négy az érdeklődés. Pásztor közönség teleny fog le kelles hangulatban a nagy szabadság emlékkünnepe, a község roppant részvétele mellett.

— **Nyári vízvétel.** Az utolsó napokban megindult egész erővel a felföldet az emberiségre a kánikulát Tikkasztó, izzó hőség volt, mintha a nyár most akarná megmutatni igazán az erejét, a mikro, vége felle jár az uralom. A türelmetlenek nagy felhőszakadás nyihitte meg ma este. Tíz óra felé megnyitott az ég csatornái, s vigan zuhogott alá a friss, üdítő zápor. Az ország legtöbb részéről is esőzések híre érkezik.

— **Az első ellentét Péter király útját a trónhoz** éppen nem rózsákkal hintették be. S úgy látszik, az uralkodása alatt sem csak hányattalok suhannak el majd felette. Lesz ott fekete viharfelleg is, mennydörgés is, zivatar is bőven. A mézesetek nem tartott soká a ma már felbukkant az első nyílt ellentét a király s a kormány között. A királynak régtől fogva Lesjanin konstantinápolyi követ kedves embere volt, viszont a belgrádi körök éppen nem nagy szimpatiaiával néztek a diplomata. Mindamnak dacára a király tegnap kinevezte Lesjanint udvarnaggyá. A dolog a minisztertanácsban nagy izgalmat keltett, több miniszter lemondással fenyegetődött, úgy hogy a királynak engednie kellett. Kenytelen volt — mint Belgrádból táviratozzák — kibúvót keresni s úgy állapotok meg, hogy a kinevezés meg fog ugyan jelenni a hivatalos lapban, de Lesjanin az állást nem foglalta el s Konstantinápolyban marad. Szóval, az első ellentét a király vereségével végződött. Gondolt volna erre Karagyorgyevicz Peter ezelőtt néhány héttel, a mikor harangok zúgása, a nép örömríválása közben bevonult Belgrádba?

Ma reggel érkeztek meg különben Belgrádba Péter király gyermekei. A fogadtatás különösegi ünnepesek voltak. A pályaudvaron fogadásukra megjelent a király, a diplomáciai kar számos tagja, a miniszterek feleségeikkel és a méltóságok. Viharos ziviró-kiallások között érkezett be a kivonat a pályaudvar csarnokába, mire a király üdvözölte gyermekeit és a trónörökösökkel együtt a század előtt. A miniszterek bemutatása után Avakumovic beszédet intézett a trónörökösök, szerb nyelven választott. Ezután a polgármester a király gyermekeinek és rokonainak kenyert és sőt nyújtott. Rövid cerele után, amely az udvari váróteremben folyt le, a kocsisor elindult a templomba. A székesgyház bejáratánál a királyt és családját Immacentius metropolita és a főpapság fogadta és kísérete templomba, ahol ünnepi istentisztelet volt. Aztán folytatta a kocsisor útját az újkonak fele.

templomba, ahol ünnepi istentisztelet volt. Aztán folytatta a kocsisor útját az újkonak fele.

— **A szent eskü** Krakójból jelentik, hogy tegnap délelőtt nyílt meg az általános rabbi-nagygyűlés, amelyen megjelentek Magyarország, Ausztria, Franciaország, Románia, Nemetszág, Oroszország és Egyiptom képviselői. Sok száz rabbi levélben jelentette ki csatlakozását. A nagy zsinagógában ünnepélyes istentisztelet volt, amelyen ezekre menő tömeg vett részt. A megnyitó beszédet Horovitz krakói főrabbi tartotta. Üdvözlölte a zsidóság összegyűlt lelki vezéreit és a gyűlés hódolatát fejezte ki az uralkodó iránt. Majd a nyitott frigyszekrény előtt kezében a törzsal szent esküt tett, hogy a véréldozat meséje költött és hazug. Valamennyi rabbi szőrül-szóra utána mondta az esküt, amely megrendítő hatást tett a hallgatóra. Sokan sirtak. A rabbi gyűlés elhatározta, hogy küldöttséget enged a pápához, kérve azt az igazság és emberiséget nevében, hogy adjon ki egy bullát a vérvád meséje ellen. Chacham alexandriai pasa héber nyelvű beszédet mondott, amelyet Horovitz aiso-kubini főrabbi németül tolmácsol. Ugyancsak Horovitz mondta a záróbeszédet is, amelyben megköszönte a hitközségnek és a krakói főrabbinak a vendégszeret fogadtatást. Landau osztrák császári tanácsos, a krakói hitközség elnöke, válaszában jelentette, hogy a hitközség megfizetve érzi magát, hogy a kongresszus, amelyhez hasonló éves szavazatok óta nem volt. Krakóban gyűlt össze. Az utcán összegyűlt néptömeg lelkes ünnepesen részesítette a lakásaira visszatérő egyházakat.

— **Házasság.** Gróf Festetics Pál nőül vette tegnap Budapesten özvegy báró Galánthal Fekete Ferenczét, született cserneki és tarkeői Dessewffy Erzsébetet.

— **Kubelik állampolgári esküje.** A belügyminiszter, mint annak idejében közzölte, az 1869. L. törvények alapján Kubelik Jánt, a világhírű hegedűművészt az előírt föltételek alapján a magyar állam kötelekebe foglalta és arról Kovács József, debreczeni polgármester leiratban értesítette. Debreczenből jelentik, hogy az utmagyar állampolgár a jövő hónap folyamán fogja letenni a honpolgári esküt Kovács József polgármester kezébe.

— **Az agyonlőtt milliomos.** Arról a gyilkosságról, melynek Ujhelyi Lipót hődemő-zásárheli szokoros milliomos esett áldozatul, *Aradról* jelentik a következőket. A gyilkosság Medgyesházaán történt. A tettes Marik János földműves volt. Ujhelyinek, akit fukarságról ismernek, valami követelése volt Marikon. Beperele a bíróság elrendelte a végrehajtást, amelyet Ujhelyi maga akart foganatosítani. A földműves tanýjan, egy alacsony nádifőlehes házbán, nem volt mit keresnie a végrehajtónak, kiment a szántóföldre, ahol már keresztbe volt rakva a buda. De ez nem volt elég Ujhelyinek, ő még a kukoriczát is akarta, amely az idén különösen bő termést ígért. Hiába kerlette Marik, ne bántsa a kukoriczát, mert ha ez is elkönyvetéül, mielő el meg a telen ő és a családja. Amde Ujhelyi hajthatatlan volt, nógatta a végrehajtót, hogy végezze a dolgot. Marikot elfogta a düh, revolvert vett a kezében s ezzel lőtt Ujhelyire, akit nyakszírtint talál a golyó. Pár lépést még visszszorgott a sebesült, aztán összerogyott s meghalt. Ujhelyi Lipót nemcsak fukarsága révén volt ismeretes, de sokat beszélték róla akkor is, amikor hamis tanúeszt s hamis tanúesztéért pörbe fogta a fenytő bíróság. Hiába védekezett a vád ellen, hiába védtek fogas prókátora, a bíróság foghúzta tetsre nélt. Eleinte bujdokolt az ítélet elől, aztán mégis kénytelen volt leülni a fogházbüntetést Szegezen, a honnan nemrégiben szabadult ki. Gyilkosa a véres tett elkövetése után nyomban jelentkezett a csendőrségnek, a honnan táviratban értesítettek az aradi törvényszék vizsgálóbíróságát s a királyi ügyészt, akik nyomban elutaztak Medgyesházara a vizsgálat foganatosítása végett.

— **A vizsgáló-társaság** augusztus hó 15-én délután a rákosfalvi Zoldike-vendéglőben jótékony célú táncmulatságot rendez. A közönségek éjjel 2 órakor külön vonat áll rendelkezésére.

— **A bérfizetés napja.** Az iparosgyegetekben — mely egy véleményező testület — fölmerült legutóbb az az eszme, hogy a bérfizetéseket szombati valameny másik napra tegyék át. A vasárnapi munkaszünet általánosításából származott az eszme. Osmert dolog — több ízben mutattunk rá — hogy a munkás, mintán a bérét szombaton késo este kapja ki, vasárnap nem tud vásárolniakat eszközölni, mert hisz iparcsikkeit vasárnap egyáltalában nem szabad árusítani, még délelőtt tíz óráig sem. Előzőleg a kereskedelmi és iparkamara szintén foglalkozott a kérdéssel, azt az indítványt tárgyalva, hogy az iparosok a munkásokat néhány órával korábban becsássák haza a munkából. A kérdésnek nagyobb a fontossága, mint első pillanatra látszik. A munkások tényleg nem tudják bevásárolni a háztartásra és a ruházódásra szükséges ipartermékeket. Pedig ha a kereskedelem és ipar elveszt a munkásokat, mint legnagyobb fogyasztókat, az kiszámítatlan kárral jár az iparra és kereskedelemre, de kárt okoz a munkásoknak is. Szombaton este kikapván a bérüket, vasárnap igen könnyen más czelokra fordítják a pénzt s hétköznapra már kevesebb, vagy egyáltalában nem jut az iparcsikkek vásárlására, hiszen lehet ezen a legegyszerűbb módon segíteni? A Kereskedelmi és Iparkamara indítványának értelmében nem. Az iparos a munkásait szombaton nem becsathatja haza néhány órával hamarabb a munkából, mert hisz heti munkára van berendezve és a leggyakrabban a hét végén kell a munkát szállítani. Ezért a legtöbb műhelyben éppen a szombat a leglazább munka napja és akkor halmozódik a dolog legjobbban. Az angolok példáját kell hát követni a Ipargyegetek indítványának értelmében. Ha egy iparegyesület bérfizetéseket napját egy másik szerűen átesztik a bérfizetésekorant kölesözöntés napra — például csütörtökre — akkor egyrészt a

munkás vasárnapja teljesen meg van mentve s még a bevásárlás gondjaitól is megszabadul vasárnap, másrészt vasárnapig teljes kényelemmel s zavartalanul vásárolhatja meg a szükséges iparcsikkeit. Az iparos és kereskedő sem veszi el munkásvevőit, az iparosnak pedig teljesen mindegy lehet, hogy szombaton, vagy csütörtökön fizeti-e a munkásait. A bérfizetés napjának megváltoztatása tehát nemcsak emberbaráti szempontból kívánatos, hanem egyszerűségi szempontból is, melynek üdvös hatása el nem maradhat és a vasárnap munkaszünet így változik csak át igazi áldásra és senkinek sem lesz oka a vasárnapni nyugalom és pihenés napja miatt panaszokolni.

— **Három heti házasság után.** Örkeny községben borzalmas családi dráma játszódott le tegnap. Egy Blau Sándor nevű huszonkét éves kereskedő meglelte a fiatal feleségét, akivel csak három hét előtt kelt egybe. A fiatal pár boldogan élt együtt és senkinek sem tudta, mi kszárla a kereskedőt a vézetes tette. Egy Szabó Juliska nevű eselődéánya volt a házaspárnak. Az beszélt el, hogy a gyilkosság már éjszaka történt. A rókónak és szomszédok kifésztették a kis lakás ajtaját s meg is találták a szerencsétlan házaspár holtestét. A közsig előjárására rögtön kihallgatta Szabó Juliskát, a ki elmondotta, hogy gazdái kilencez óra tájban fektüdtek le. Éjjel után két-három óra tájban a leányt lövés zaja ébresztette föl álmából. Úgyanezeker a könyhára nyílt hálósabókból sziklotva rohant ki Blau és ki akarta az udvarra nyíló ajtó rezeszt nyitni. Elazalt a szobában ismet két lövés dördült el. A fiatal asszony visszament a hálósabóba és a szolgáló az ajtó ablakán át utána nézve, látta, hogy ágya mellett összerokad. Ekkor Blau Simon revolveréből közvetlen közelből ráköt feleségére, majd többször magára szötte a fegyvert. Ezután leküldött ágyába, hogy ideig ott fektűd. Utóbb fölkel, újból megöltötte revolverét és ismét magába lőtt néhányszor, aztán visszafeküdt az ágyba és a leányra kiáltott, a kiőt vizet kért. Meg is itta a vizet, újból fölkel és megint magába lőtt egypárszor. Verradat fele a férfi is meghalt. Az asszonyt már a második lövés megölte.

— **Nyilatkozat.** A parlamenti bizottság elől tanuként kihallgatott Barkóczy Juszín vallomásaának helyrehozására a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Dr. Fövös Bálint orsz. képviselő ur hírlapi felszólítására kijelentem, hogy annak idején, midőn a képviselő ur megamatadtott, barátai segédőre óhajtan lenni, beszélgetés közben szoba hozták, hogy esedek kölesönnel is megkínálják, melyet többen adtak volna össze. Én, mint a képviselő ur egyik tisztelője, az eszmet színtelen helyesletem. Kötelességem azonban kijelenteni, hogy nincs tudomásom arról, hogy a kölesönés eszmeje megalovatott volna. A mi gróf Szápoly-fele hozzájárulást illeti, arról közvetlenül én szintén semmit nem tudtam, hanem amint a parlamenti bizottság előtt elmondottam, hallomásból és emlékezetből tettem.

— **Női gyászruhák** deszerése ajánljuk Horváth és Halksz ruház Váci-utca 26. (Zsibarus-utca sark), ahol 4 óra alatt készülnek gyászruhák.

— **Stomatit a legjobb száj- és fogápoló szer.**

Váltóhamisító ügyvéd.

— **A nagykereskedő fia.** —
Fiatal fővárosi fiskálist váltóhamisítás miatt keres a rendőrség, de nem találja. Hirtelen eltűnése s a súlyos büntéskemény, a mivel valódják, feltűnést kelt mindenkéül, csak azok körében, a kik ismerték. Dr. Kuffler Ármn ügyvéd elvezet elmernek mondták már évekkel ezelőt.

A fiatal ember apja, a dögzagdai rózahegy fűszernagykereskedő, aig győzte pénzzel. Már diakkorában többet költött, mint a mennyi lehetett s mikor a pozsonyi törvényszék joggyakorok volt, akkor is annyira nem tudott a pénzzel banni, hogy négyház koronás havi pótlékát az apja heti részletekben küldte el neki.

Pozsonyban, nem minden kellemetlenség után, lejött a fővárosba. Dr. Wellisz ügyvéd irodavezetőjének fogadta s a különben eleven eszt, fiatal ember egy ideig jól végezte az ügyeket. Wellisz doktor azonban megfalt s Kuffler most itt a maga kezére akart dolgozni.

Ügyvédi irodát nyitott a Nagymező-utczában és két segédével látta el pöröit. Az első időben akadt is klense. Utóbb a felek elmaradtak s a két segédre se volt már szükség. Kuffler átköltözött a Magyar-utca 4. számú ház második emeletére s ettől fogva már abszolút nem törődött az irodájával. Éjszakázott, mulatott, adóssága verte magát. Az apja csak fizette a fia könnyelmű kontóit, egyre bizakodva benne, hogy megváltozik. A változás most két hónapja tényleg bekövetkezett. Dr. Kuffler Ármn pénz már sehogyse tudott keríteni. Pedig nagyon kellett, különösen annak a fekete fiatal asszonynak, a ki mindennapos vendége volt.

A fiatal ügyvéd elment a kereskedő-utczába Nemes és Lengyel butorkereskedőkhöz s kétezer korona árú butort vásárolt. Azt mondta, hogy megpótlás s az esküvéje után a váltót be, váltja. Nagyobb bizottság kedvéért a váltót az edes apjával is aláíratta.

A kereskedő a butort elszállítottak a Magyar utcazi lakásba, a honnan dr. Kuffler május ötödikén átköltözött a Károly-kört 5. számú házba Junius végével a lakást bezárta s elment. Néhány napig várta, hogy hazajön, s hogy mi hírt sem kaptak felőle, a lakás főberőleje az esedékes házbér iránt pört indított az ügyvéd ellen. Az idézést nem tudták neki kézbesíteni, Kufflernek nyoma veszett.

A butorkereskedők is érdeklődtek a hollette iránt. Az apjának is irtak miatta s megtudták, hogy a mit dr. Kuffler az esküvőjéről beszélt, hazugság s hogy az apjának a váltón levő aláírása se való. Ő hamisitotta rá.

Alig teltek ezek elenne följelentést a rendőrség, a második panaszos is megjelent. Ez a Neményi, Strasser és Fia bankéző s Nádor-utczában, amely ezérelkészet korant kölesözönt egy hamis váltóra dr. Kufflernek.

A hűbe esett ügyvédet a detektívek mindent felé keresték, de nem lelték meg. Azzal a jellel jöttek vissza utjukról, hogy dr. Kuffler minden valószínűség szerint Amerikába szökött. A főkapitány ezért elrendelte a körözését. Személyleírását az elfogató parancs a következőkben adja: középtermetű, erősen kifejtett testalkatú, feje kopaszodó, haja és buzása vöröses szőke, arca gömbölyű, kerek, álla borotvált, a szeme világos-szürke.

TÁVIRATOK.

A Vatikánból.

— **Páris,** aug. 10. Nagy nyugtalanságot kelt az a római hír, hogy X. Pius pápa Merry del Val biberost akarja államtitkárrá kinevezni. A Figaro emlékeztet arra, hogy a biberost atyja spanyol nagykövet korában azért küldött, hogy Spanyolország lépjen be a hármasszövetségbe.

— **Róma,** aug. 10. A pápa ma több biberost fogadott, közöttük Gruschka biberok bécsi herceg-vezérkari főnök, Perand, Fischer, Stampa, Monarra, Bacilieri, Ferrari Capacelatro és Prisco biberostok ma elutaztak.

A szerb királygyilkosok.

— **Bécs,** aug. 10. A belgrádi katonai uralom Bécsben és Pétervártot nagy figyelmet kelt. A királygyilkosságban részes tiszteknek illetlen toakodása mind a két városban kínos hatást tesz és már tudatták a szerb királyiylal, hogy a tiszti kamarilla fönnállását nem fogják tűrni. Erre vezethető az, hogy Jonkovics Mihály századost, a bécsi szerb katonai attaché figyelmeltették, hogy bucsulatogatása alkalmával csak polgári rubát vegyen föl: egyttal fölcsöltötták a belgrádi kormányt, hogy a bécsi katonai iskolához beosztott Jankovics Milusin századost azonnal hívja vissza. Az orosz katonai intézetek parancsnokai utasították az orosz tiszteteket, hogy szerb tisztekkel szolgálaton kívül ne érintkezzenek.

Közzgazdasági táviratok.

Newyork.

aug. 10. aug. 9.
Baza helyben 86% 86%
— aug-ra — —
— szeptemberre 85% 85%
— decemberre 85% 86%
Irányzat: állandó.
Galambvásárlási-díj
Líverpoolba 1.50 1.50
Tengeri — — —
— aug-ra — —
— szeptemberre 58% 53%
Irányzat: állandó.

— **New-York,** áprilisra júniusra — (Zárlat) Gypat New-Yorkban helyben 12.75 (12.75) (tegnap) gyapat aug-ra 12.73 (12.49) gyapat novemberre 9.68 (9.64) gyapat New-Orleansban helyben 12.74 (12.49) Petroleum: Stand White New-Yorkban 8.55 (8.50) petroleum Stand White Philadelpiában 8.50 (8.50) petroleum Rainier in Gascol 10.50 (10.50) petroleum Credit Balances at Oil City 1.56 (1.56) — Zsír: Western steam 8.25 (8.09) Zsír Robe és Brothers 8.15 (8.15) — Kavé fair Rio 7. sz. 5 1/2 (5 1/2) kavé aug-ra 3.70 (3.80) kavé novemberre 4.00 (4.10). — Liszt Spring Wheat Clears, 3.55— (—, 3.55) Czukor 3 1/2 — (3 1/2) On 28.75—29.12 (29.15—29.50), Réz 13.00—13.12 (13—13.15).

Chicago.

— Zárlat. — aug. 10. aug. 9.
Baza aug-ra 79% 79%
— szept-re — —
— aug-ra 52— 51%
Az irányzat: állandó.
Chicago, aug. 10. (Zárlat) Zsír szept-re 8.07, 7.02, decemberre 7.80 (7.75), Szalonna 8.18—8.18—, sertésusz szeptemberre 13.42 (13.32)

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

— **A Népszínház menyezete.** Megirtuk annak idején, hogy a Népszínházban nagyszabású tatarozási munkák foynak, s hogy többek közt a nézőtér menyezétet áloposan renoválják. Ez a nagy munka immár be van fejezve. A hibás gipszfigurákat átcserelelték, a szobrászati díszleteket az egész nézőtérre újra felerősítettek s azonkívül a nézőtér világitó nagy csillártartó szerkezetét is jókárba hozták s menyezetet a javítások következtében újra festették. Az összes munkálatok elkészülvén, a bizottság átvizsgálta s az eredmény alapján megengedték Porzolt Kálmán igazgatónak, hogy az előadásokat augusztus 20-án megkezdhesse.

— **Ujházi felléptel.** A városligeti nyári színházban holnap kezdő Ujházi Ede vendégfelléptel a «Pelekesi notárius» eredeti bohózatot ismétlik meg. Szerdán pedig a Heidelbergi diálektrül kerül színpad, melynek a «mester» közreműködése állandóan nagy sikert biztosított.

— **Országos cigányzene verseny.** Szólunk már arról a tervről, hogy Dankó Pista sirenleke javára az ország minden nagyobb cigányzenekarának közreműködésével népdalversenyt rendeznek a Népszínházban. Az országos cigányzene verseny keretűl fog szolgálni az elhunyt nagy dalész, Dankó Pistának érdekes népsziműve. «A cigány élet». Az előkészítő-bizottság irodája Budapesten a Népszínházban van. A cigányzeneversenyre bejelentések f. hó 15-ig fogadhatók el.

— **Hangverseny Bártfáfürdőn.** Sáros vármegye előlékője bárdosi Bárdossy Jenő főispán nejkene védnöksége alatt az Erzsébet-szobor javára hangversenyt rendezett. Dr. Várady Antal Antal megnyitói előadásban szép szavakkal emlékezett meg Erzsébet királynőről; utána Melczor Tibor hegedűjátékával gyönyörködötte a hallgatókat. Nagy sikere volt Bumann Károly ismert komikus Fregoli paródiájának és mulattató kupléjának. Várady Aranka szavalt, Bornemissa Gabi énekelte és Cséry Steffike cake-walk tánczot járt. A misor utolsó, érdekes száma a hölgyközönség által bemutatott remek előkép-csoport volt, a melyben Beck igazgatóné, Bethly Lászlóné, Milch Ferenczné, Miskolczy Lajosné, Ambrózy és Bornemissa tetszetek leginkább. A hangversenyt természetesen reggelit tartó táncz követte.

— **Az Uránia színház megnyitása.** A fővárosi színházak között ez idén is az Uránia

magyar tudományos színház lesz az első, mely megnyílik. A jövő szezon gazdag repertoriájából elsőnek Strausz Adolf neves orientálistánk *Szerbia* című aktuális darabja kerül színpadra.

— **Az «Éjjeli menedékhely» Pozsonyban.** Szendrey Mihály pozsonyi színtársulata szombaton hozta először színpadra Gorkij naghatású drámáját, az Éjjeli menedékhelyt s a darabbal rendkívül nagy sikert arattak. A szereplők közül különösen Szendrey, Hevessy, Várnay Jenő, Berégi Jenő, Vágo Géza, Velly és Baróthy Irma voltak kiűnök. A darab előreláthatólag hosszabb ideig marad műsoron.

FŐVÁROSI ÜGTEK.

— **Orvosok tanulmányutja.** Dr. Schermann Adolf tiszti-főorvos előterjesztést tett az iránt, hogy a francia és angol közegészségügyi intézmények tanulmányozására kiket küldjön ki az idén a főváros. Ennek azelőlterjesztésnek az alapján Matuska Alajos helyettes polgármester Ladányi Mátyas főüdiki kerületi orvost, dr. Szabó Sándor központi tisztiorvost és dr. Kozma Artur bakteriológiai intézeti orvost küldötte ki.

— **A hordárak rendje.** A közgyűlés szabályrendeletet alkotott a közszolgá (hordár) szabályrendeletébe. A kereskedelemügyi miniszterium ma tudatja a tanácsosok, hogy a szabályrendelet — az összes közevetelt föltételek elutasításával — jóváhagyta. Egyik igen lényeges módosítása a szabályrendeletnek, hogy a miniszter förtulle azt a rendelkezést, a mely kimondja, hogy a fővárosban a hordár-párti csakis magyar állampolgár vihet. Láng Lajos miniszter, ennek a szakszaknak a förtelével kimondotta, hogy Budapesten nem magyar állampolgár is lehet hordár.

— **Elmaradt ülés.** A közigazgatási bizottság mai ülése — közevetelt akadályok miatt — a mai napról elmaradt. Az ülés szerdán — augusztus tizenkettedikén — délelött tíz órakor tartják meg a váci-utcazi városbázán.

TÖRVÉNYSZÉK.

— **A Humbert család** Párisból táviratozzák: A mai tárgyalás délelben nyitottak meg ugyanakkora érdeklődés mellett, mint az első napon. Rögtön a tárgyalás megnyitása után az elnök folytatta Humbert Frigyes kihallgatását. Humbert Frigyes ragaszkodik ahhoz az állításához, hogy soha sem foglalkozott pénzügyekkel. Humbert Teréz ismételtén felszabakítja őt. Az életjáradék ügyben Humbert Frigyes csak kiterő választokat ad avagy kijelenti, hogy semmiről sem tud. Humbert Frigyes kihallgatása után Daurignac Romain kihallgatása következik.

Daurignac Romain azt állítja, hogy látta a Crawford-teszteteket egy párisi szállodában. Tagadja, hogy ő vette át a Crawfordok nevére érkezett leveleket a postán, vagy, hogy ő állította volna ki a meghatalmazást a Crawfordok nevére. Az elnök aztán Daurignac Emil hallgatja ki. Ez beisméri, hogy része volt a Rente Vígereben. A tárgyalás további folyamán Humbert Teréz újból erősítette, hogy a Crawfordok es Lillionok ének. Crawford azonban nem az igazi neve az illetőknek. Abban az esetben, ha nem jelennek meg a bíróság előtt, beszélni fog. Azonban csak a pör végén. (A hallgatóság sorában az elégedetlenség kifejezése hallatszának.) Az elnök megkezdte a tanuk kihallgatását. Az első tanuk azokról a kölesönökről beszélnék, amelyeket Humbertek abban az időben vettek fel, amikor Toulouseban éltek. Camp neubonnel ügyvéd azt vallja, hogy Humbertek járadék-címletekre, amelyek később hamisnak bizonyultak, magns kölesönöket vettek fel. Humbert Teréz kijelenti, hogy ezeket a címleteket nem ő, hanem Amigues jegyző prezentálta, akit azóta hamisítás miatt elítélték. Kivánja Amigues beidézését.

— **Az Obzor pöre.** Zágrábból táviratozzák, hogy ma kezdődött meg az ottani törvényszék előtt *Passarics Józsefnek* az *Obzor* szerkesztőjének és *Radics István* írónak ügyében a végvárgyalás. A nevezettek közönséghozottas büntetése és igaztas vétsége miatt helyettes vád aia. A tárgyalás, a mely zárt ajtok mögött folyik le valószínűleg két napig fog tartani.

SPORT.

— **A pórtsaabl lawa-tennisz verseny.** Most tartották meg Pórtsaahban a nemzetközi lawa-tennisz versenyt, a melyen a kontinens legkiválóbb tennis-játékosai részt vettek. A magyar versenyzők között Madarász Margit, Cséry Katica és Palotai Margit tüntek ki, a kik dijakat is nyertek.

— **A bajai lövész-ünnep.** A bajai kézföldvőrsalut jubileumi ünnepséget, amelyekről már tettünk említést, fényes sikerrel biztatnak. Az ünnepségek a társulat fenállásának százéves fordulójára alkalmasul tartják a hó 15-én, 16-án és 20-án. Az ünnepély rendezősegeknek élen Müller József, Eckert István és Somogyi Emil állanak. Eddig József főherceg, dr. Csözka György kalocsai érsek, Gromon Desző államtitkar, Schmausz Endre főispán, báró Vojnits István, Lillanovits Géza országgyűlési képviselők, Baja város s a bajai pénzütekek adtak dijakat. Augusztus 20-án reggel 9 órakor ünnepi istentisztelet lesz a Ferenciek templomban, tíz órakor diszközgöllyés a városháza dísztermében, délelben bankett a lővértérben, a hol délután 3 órakor kezdődik meg a bazárünnep, melyen a pezsgő, czukrász, virág, képelevezőlap, trafik és konfetti-pavilonokban Baja legszebb hölgyei áru sítanak. Lesz tömördek jöküdvő látványosság, ki világitás, este 9 órakor pedig nyílt színpadon hangverseny, melyen Bodrogi Leona, dr. Klein Mátyásné, Szegedy Gina, Koltai Ilonka és Peschke Irma szere

Ha szalmaözeveg és jól akar enni, akkor önnök Lantoshoz kell menni. Teréz-körtút 28. szám.

Időjárás.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1903. aug. 10-én reggeli 7 órakor. Az északnyugati depresszió kapcsolatban a legyőnyomás Közép-Európában süllyedt és a maximum erősségből veszítve Dél-Oroszország fölé került.

Az idő Nyugat- és részben Közép-Európában felhős, esős és hűvösebb lett, Délkelet-Európában azonban az idő derült, meleg maradt.

Hazánkban derült, meleg idő uralkodik. A hőmérőket tegnap több helyütt 30 C-ra emelkedett. Prognózis a következő 24 órára: Nyugatról nagyjából felhőzetű zivataros esők várhatók hosszú időre.

Table with columns: Állomások, Légtérnyomás, Hőmérséklet, Szélirány, Szélsebesség, Felhőzet, Hőmérséklet. Lists various weather stations and their readings.

CIRCUS SIDOLI CAESAR. 200 személy először BUDAPESTEN. 123 ló. Ma, kedden, augusztus 11-én esti 8 órakor nagy ujdonság-estély. Utazás Szibériába. Ma először kerül színre: Utazás Szibériába. Fényes kiállítás némajáték, bemutatja 200 személy, közté a 70 hölgyből álló tánczár és 56 ló. Ezt megelőző a válogatott műsor 10 legkedvesebb száma. Jegyek elővételben kaphatók Kertész-tözsében Kristóf-tér. 47000

Jótállás mellett olcsón BUTOROK. divatos hálószobák - 90 forint és feljebb feltesz matt faragott ebédlők 75... divatos szalag garnitúrák - 50... székrenyők, ágycak divánok, székek, asztalok, íróasztalok és minden fajta egyes butorok-igén olcsón. Modern berendezések igen nagy választékban.

Nagy Imre lakberendezési vállalkozó, butorakkára VAGZI-KÖRÜT 9 SZÁM I. EMELET. Szerecsen-utca sarok. 46899. Első hazai ebédlőszék és álműgyár. Haktáron an ebédlőszék valódi bőrre behúzza, oldson aran előad, ajánlja magát minden kredezenhez szükséges székek, rajz szent, úgy mint finom szalagmunkák legolcsóbb áron való elkészítésre. 47016. TROJÁN ANTAL Budapest, VIII., Tótkörút 19

nyanya eljárásból már most szertünök az únik ki, hogy midőn ű a gyermeket visszaküldte, a nagyanya ebben nem a lelkész pásztorális gondoskodását, hanem bizonyos udvariassági szabály megsértését látta. És ebben van a hiba. Hibázott tehát a lelkész, midőn nem vette észre, hogy pásztorális gondoskodását nem értik, vagy nem akarják megérteni; de hibásak a nagyanya, anya is, midőn a lelkész magasabb intencióit figyelmebe nem vették.

Dr. S. Uvidék. Leány. Zomborban lakik. Kiszagada. Vételmegnyitások állomások vannak: Budapestben (IX. ker. Soroksár-utca 8.), Debreczenben, Kassán, Keszthelyen, Kolozsváron és Magyaróváron. Valamennyi állomás halászi szakértő a mezőgazdasági termékek, termékek és czikkek hasznosításának általánosról szóló törvény végrehajtásával.

O. L. Budatok. A mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmáról szóló 1893. évi XIII. t. cz. végrehajtásának közreműködőinek a főszolgabírói járásokban, rendezett tanácsú városokban, Budapest székeséfváros kerületében megalakult borenőrző bizottságok, melyek feladata a bor termelésének és forgalmának vizonyokból az idézett t. cz. szempontjából figyelemmel kísérni, az elkövetett káros kiderítéséről a hatóságok segítségére lenni a budapesti, kolozsvári állandó borvizsgáló szakértő bizottságok a borok szakértői megvizsgálására és véleményadásra hivatottak, a magyar királyi végkielégítési állomások a borok vegyi vizsgálatát teljesítik.

P. K. Ó-Buda. A föld termő rétegekben csak kivételesen van annyi kéreg anyag, hogy a növény megnövekedjen, vagy végleg kivesszen tőle. Ilyen a konyhasó, szikla, valamint a kénasszagú vegyületek is. Ezek némely helyeken a fa életének elháríthatatlan akadályai. A gyárak vize is megöli némely esetekben a fát. De előzhatja a fák pusztulását a talajba benyomuló gáz és a föld mélyéből kiözönló szénasav is. Ha alapos vizsgálat alá veszi kertjeink földjét, mindenesetre megtalálja az okot, melyek miatt a fái hamarosan kivesszenek.

Table with columns: Felelős szerkesztő: Molnár Márton. SZÍNHÁZAK ÉS MULATSÁGOK. 1903. Kedd, augusztus 11. VÁROSLEGYÉTI SZÍNHÁR. Peleskei nótárius. Főv. nyári színház. A cornvillai harangok.

Table with columns: Értékpapírok, Utolsó ár, 1902. évi ár, Értékpapírok, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Értékpapírok, Utolsó ár, 1902. évi ár, Értékpapírok, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései. 1903. augusztus 10. A) Árutőzsde. I. Gabonaméreg. - Árak készpénzben 50 kilogrammonként. a) Készáru. A minőségi súly hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: Előző, 76, 77, 78, 79, 80, 81. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Származás, nem és minőség, Árforlyam. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Származás, nem és minőség, Árforlyam. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Értékpapírok, Utolsó ár, 1902. évi ár, Értékpapírok, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

II. Különféle termények (készáru). Származás, nem és minőség, Árforlyam. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Származás, nem és minőség, Árforlyam. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Származás, nem és minőség, Árforlyam. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Származás, nem és minőség, Árforlyam. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Értékpapírok, Utolsó ár, 1902. évi ár, Értékpapírok, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

IV. Előbbségi kötvények. Albinus takarékpénztár, Budapesti takarékpénztár, Magyar takarékpénztár, etc. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Előbbségi kötvények, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Előbbségi kötvények, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Előbbségi kötvények, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Előbbségi kötvények, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

V. Bankok részvényei. Budapesti Bank, Magyar Bank, etc. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Bankok részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Bankok részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Bankok részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Bankok részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

VI. Takarékpénztárak részvényei. Budapesti takarékpénztár, Magyar takarékpénztár, etc. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Takarékpénztárak részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Takarékpénztárak részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Takarékpénztárak részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Takarékpénztárak részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

VII. Biztosító társaságok részvényei. Magyar Állami Biztosító Társaság, etc. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Biztosító társaságok részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Biztosító társaságok részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Biztosító társaságok részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Biztosító társaságok részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

VIII. Gőzmozgató részvényei. Magyar Gőzmozgató Társaság, etc. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Gőzmozgató részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Gőzmozgató részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Gőzmozgató részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

Table with columns: Gőzmozgató részvényei, Utolsó ár, 1902. évi ár. Lists various securities and their prices.

X. Vasúti és gépjármű részvényei. Magyar Vasúti Társaság, etc. Lists various securities and their prices.

XI. Könyvnyomdák részvényei. Magyar Könyvnyomda Társaság, etc. Lists various securities and their prices.

XII. Különböző vállalatok. Magyar Vállalatok Társaság, etc. Lists various securities and their prices.

XIII. Közeledési vállalatok. Magyar Közeledési Társaság, etc. Lists various securities and their prices.

XIV. Sorsjegyek. Magyar Sorsjegyek Társaság, etc. Lists various securities and their prices.

XV. Pénzjegyek. Magyar Pénzjegyek Társaság, etc. Lists various securities and their prices.

XVI. Váltók árforlyama (látra). Magyar Váltók Társaság, etc. Lists various securities and their prices.

